

Úvod: Malý průzkum

Milí bratři, milé sestry,

uděláme si malý průzkum. Ať prosím zvedne ruku ten z vás, kdo je přesvědčen, že svět byl Bohem stvořen v šesti dnech. Děkuji. Dále ať prosím zvedne ruku ten, kdo si myslí, že Bůh stvořil svět tak, jak je napsáno v první kapitole Písma, nicméně že nešlo o dny, ale o daleko delší časové úseky, třeba miliony, miliardy let. Děkuji. Teď se prosím přihlaste vy, kteří jste přesvědčeni, že Bůh stvořil svět úplně jinak, než jak to popisuje Písmo - tedy že Gn 1 je v rozporu s vědeckým popisem vzniku světa a vy dáváte v tomto případě přednost vědě. Děkuji. A nakonec se prosím přihlaste vy, kteří v těchto otázkách máte guláš a vlastně nevíte, co si máte myslet o tom, jak a kdy Bůh stvořil tento svět. Děkuji.

I já jsem se přihlásil. I já mezi tu poslední skupinu patřím. Přečtu si jedno učené pojednání o tom, že život na této planetě vznikl postupně, že se vyšší druhy vyvíjely z nižších po miliony let - jak popisuje evoluční teorie. A přijmu to. Ovšem s tím, že za evoluci stojí Bůh, jak věřím. Že to on tímto způsobem rozvinul život na Zemi. No a pak si přečtu jiné pojednání o tom, že svět vznikl přesně tak, jak píše kniha Genesis. Tedy zázračně - v šesti na sebe navazujících dnech. A přijmu to také. Protože věřím silně ve všemohoucího a všeho-schopného Boha. Mám v tom tedy guláš. Nejsem vědec. A čím dál tím víc zjišťuji, že nejsem v těchto věcech ani dostatečně poučený laik. Nerozumím do hloubky všem těm teoriím vzniku světa a vývoje života. Nerozumím pořádně důkazům stáří hornin a zkamenělin, ani pokusům o jejich vyvrácení. A k tomu všemu: Jakožto kazatel mám k sepsání jednoho kázání a tedy ke studiu celé široké problematiky s tím spojené vždycky přesně tolik dní, kolik měl Bůh ke stvoření celého vesmíru - podle Písma. Šest dní. Velmi omezený čas. A že všechny teorie mají své problémy a slabiny, to se vám nyní v krátkosti pokusím nastínit.

Kreacionismus mladé Země

Začněme představou, že Bůh skutečně stvořil svět přesně podle toho, jak je to popsáno v Gn 1. Jde tedy o doslovný výklad Písma. Bůh stvořil svět v šesti dnech zhruba před 6000 lety. Každý ten den trval 24 hodin, tak jako naše dny. Této teorii se říká **Kreacionismus mladé Země**. Z latinského slova „creatio“, což znamená stvoření. Bůh tedy stvořil Zemi, která je vlastně velmi mladá. Na jednu stranu je to zbožný pohled. Bůh je všemohoucí stvořitel, proč by mu tedy mělo činit problém stvořit vesmír v šesti dnech? Ale jsou tu i problémy. Jak například vysvětlíme, že už první den stvoření se říká: *Byl večer a bylo jitro, den první?* (Gn 1:5) Vždyť střídání dne a noci je závislé na Slunci! A Slunce je stvořeno až čtvrtý den. (Gn 1:14-19) A jak je možné, že se už třetí den Země zazelenala, že se zde objevily květiny a stromy. Vždyť ještě nebylo Slunce! Někdo by mohl namítnout, že světlo prvního dne je světlem vycházejícím z Boha samého, díky kterému se Země zazelenala a den se odlišoval od tmy.

A dál: Jak naložíme s tím, že vědci nacházejí důkazy o stáří naší planety, které odkazují k milionům a milionům let nazpět? Někdo odpoví: Vědci se mýlí. Ale co když se nemýlí? Je možné, že Bůh stvořil svět za šest dní a to před 6000 lety - a přitom vložil do Země informace, které nás budou mást, které nás zavedou na slepou stopu? Byl by to dobrý nebeský žert, ale to si asi neumíme v souvislosti s naším dobrotivým nebeským Otcem představit.

Takže tato teorie bere smrtelně vážně doslovný význam tohoto textu. Ale na druhou stranu čelí vážným problémům při srovnání s vědeckými výzkumy i s běžným pozorováním.

Kreacionismus staré Země

Tady nastupuje druhá teorie: **Kreacionismus staré Země**. Tato teorie pořád pokládá Gn 1 za vědeckou teorii vzniku světa a života v něm. Až na to, že za těmi „dny“ nevidí doslova dny, nýbrž celé věky. Písmo tedy popisuje Boží tvoření světa - ale nikoli v šesti dnech, nýbrž po šest dlouhých věků, třeba milionů a miliard let. To se kryje s vědeckými výzkumy. Přičemž ovšem podle této teorie všechno vzniká Božím tvořením - a nikoli postupným vývojem života na Zemi.

No, hodně by nám to pisatel knihy Genesis ulehčil, kdyby místo slova „jom“, což je hebrejsky „den“, používal „olam“, což znamená „věk“. Jenže to nám Bůh nedopřál. A když Starý zákon užívá slova „jom“, pak myslí „den“ - nikoli dlouhé, předlouhé období. Genesis navíc přece ještě zmiňuje: *Byl večer a bylo jitro* - což sedí u dní, nikoli u věků. Takže: Tato teorie tedy obětuje doslovný význam biblického textu, aby se přiblížila vědeckým výzkumům. A stejně jako ta předešlá, ani tato teorie vědecky uspokojivě nevyřeší, jak se po celé miliony let mohla Země zelenat - bez Slunce.

Teistická evoluce

Tím přichází na řadu třetí hlavní teorie. A tou je **Teistická evoluce**. Česky: Boží evoluce. To znamená: Křesťané plně přijímají evoluční vývoj života na Zemi a vědecký popis vzniku světa a vesmíru. S drobnou obměnou: Že za tím vším stojí Bůh. V tom případě uznávají, že Písmo popisuje vznik a vývoj tohoto světa nevědecky a zaostale - ve srovnání se současnou vědou. Bůh v této teorii pouze vymyslel evoluci a garantuje samovolný vývoj života z nižších druhů k vyšším.

No dobře! Ale i tato teorie má své problémy. Co se smrtí? Smrt - podle této teorie - není důsledek lidského hříchu, ale něco, co Bůh chtěl, s čím počítal a co zamýšlel. Vždyť při evolučním popisu vzniku světa pořád umírají a hynou ti slabší jedinci ve prospěch těch silnějších! Takže smrt nezavinil člověk, ale vymyslel ji Bůh? Co si pak počneme s jinými výroky Písma? Třeba apoštol Pavel říká: *Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili.* (Ř 5:12) Vždyť my věříme, že Bůh poslal svého Syna Ježíše do toho světa, aby nás vysvobodil ze smrti a daroval život! *Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu*, vyhláší Pavel na jiném místě. (Ř 6:23)

Tato teorie se tedy v podstatě kryje s vědeckým popisem vzniku světa a života na něm. Především s evoluční teorií, jak je patrné i z názvu. Ale zásadně se přitom rozchází s učením Písma.

Co nám dnes chce a nechce Písmo sdělit?

Tím vším jsem chtěl jen naznačit, že každá teorie vzniku světa a života na něm má své silné a slabé stránky, pokud se má nějakým způsobem skloubit s vírou v biblického Boha. Nečekejte tedy ode mě, že se dnes postavím na jednu či druhou stranu či třetí stranu. A že těch křesťanských názorů a teorií a stran je daleko víc! Nečekejte, že jedné z nastíněných teorií požehnám, zatímco jiné prokleji.

Na druhou stranu: Já pevně věřím v pravdomlupnost Písma. Věřím, že Písmo je vydechnuté Slovo pravdomlupného Boha. Tedy věřím tomu, co o sobě samo Písmo říká: *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.* (2Tm 3:16-17)

Z toho uhnout nechci. Písmo je neomylné v tom, co sděluje. Proto se musíme ptát: Co nám vlastně dnešní oddíl z knihy Genesis chce sdělit? O čem nás chce informovat? Čím nás chce potěšit a povzbudit? Jaký je záměr prvních veršů Bible? Chce nám Bůh v těchto prvních verších Písma opravdu sdělit, jak přesně tento náš svět stvořil? Chce nás poučit, jakým způsobem uvedl všechno v život? Chce nás informovat, kdy přesně stvořil vesmír a za jak dlouho to všechno stihl učinit? Jsem bytostně přesvědčen, že toto nám Bůh v prvních verších svého Slova sdělit nechce. Jak přesně vznikl svět a život v něm - to není téma Gn 1!

Dnešní zvěst v kostce: Hospodin stvořil nás i náš svět

Milí bratři, milé sestry, ať už tedy dáváte přednost biblickému popisu vzniku světa, nebo straníte spíš současnému vládnoucímu vědeckému výkladu, slyšte dnes naprosto jasně: Bůh vám dnes připomíná, že on je Stvořitelem a tedy i majitelem a šéfem celého vesmíru, celého světa - i vás samotných. Tak tomu vždycky bylo. A tak tomu vždycky bude. On - a jedině on - je svrchovaným vládcem nad celým stvořením: Počínaje bakteriemi, které jste dnes posnídali a králíky, kterým jste dnes dali krmení - a konče vzdálenými galaxiemi, do kterých se nikdy nepodíváte.

Když tedy čtete a nasloucháte těmto krásným a hlubokým prvním slovům Písma, nedívejme se příliš do minulosti. Nemusíme rozluštit záhadu vzniku světa - a přesto se můžeme radovat, že dnes stejně jako včera i zítra je Bůh svrchovaným Pánem nad celým stvořením - tedy i nad námi. Sice *Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.* (Gn 1:1) Ale i teď je jediným Stvořitelem vesmíru. A bude jím, dokud celému vesmíru neřekne: *Dost. To stačí.*

V tom podstatném jsme se tedy na začátku kázání spojili. Sice se každý z nás hlásil jindy, ale přihlásili jsme se všichni. Přihlásili jsme se, že věříme, že Bůh stvořil tento svět. A že tomuto světu stále vládne, stále ho vede - nikdy nepřestane, dokud vesmír bude vesmírem. Tato víra nás spojuje.

1) Bůh tvoří svět - a nikdo jiný

A teď se konečně můžeme svobodně a s radostí věnovat výkladu těchto prvních řádků Písma.

Tento text tedy **za prvé** oslavuje Boha samého. Takže první a nejdůležitější otázka, kterou musíme z textu zodpovědět, zní: *Kdo stvořil náš svět?* Je to Hospodin, náš Bůh. Náš svět nevznikl ani z náhody, ani z nutnosti - jak si myslí mnozí lidé a mnozí vědci. Ani my zde nejsme náhodou. A stejně tak nejsme nutným následkem mnoha přírodních příčin. Celý vesmír vznikl proto, že to Bůh chtěl.

Přestože mnozí vědci vysvětlují vznik světa a života bez Boha. My si vznik světa bez Boha vysvětlit neumíme a představovat nechceme.

A oproti jiným náboženským výkladům vzniku světa: My věříme, že vesmír nestvořil nějaký bůh, žádné „něco vyššího nad námi“. Tento svět i nás stvořil Hospodin, jediný svrchovaný Bůh a Pán, kterého my známe a oslavujeme jako Otce Ježíše Krista. Tento svět nestvořily žádné jiné mocnosti, žádní jiní bohové. Pohané uctívali Slunce, Měsíc, hvězdy jako své bohy. Zřejmě proto se o nich mluví i v našem textu. Hospodin tato tělesa stvořil - stejně jako všechno ostatní. A dokonce je stvořil až čtvrtý den, čímž možná chtěl naznačit, že nejsou až tak důležitá. Žádní bohové to zkrátka nejsou! Jsou to služebná nebeská tělesa. Jen svítí - nic víc. Na rozdíl od ostatních lidí, kteří se řídí v životě horoskopy, vy je neposlouchejte a neplánujte si podle nich život. Tedy: *Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země* - tak my vyznáváme. Tento Bůh - úžasný, všemu-vládoucí Stvořitel vesmíru, se nám dává poznat jako nebeský Otec, se kterým smíme mít díky Kristu celoživotní vztah.

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (Gn 1:1) Je to Bůh, který existoval dřív, než existoval svět. Tento „Bůh-bez-počátku“ se kdysi svobodně rozhodl, že uvede v život všechno, co jest. Všechno, z čeho máme radost. Všechno, z čeho máme strach a respekt. Všechno, co vidíme, slyšíme, cítíme, vnímáme, užíváme, obděláváme, využíváme. To je základní zvěst tohoto oddílu. Svět by nikdy nebyl, kdyby náš Bůh nechtěl. Byla to jeho svobodná vůle - stvořit jej, uvést jej do chodu, uvést jej do života. Bůh nemusel tento svět tvořit. Nemusel jej uvést v život. On by si vystačil i bez vesmíru, i bez zeměkoule, i bez nás. Vždyť Bůh je dokonalý Život sám v sobě. My lidé mu žádnou přidanou hodnotu k jeho vnitřnímu životu nepřidáváme. Bratři a sestry, umíme si to vůbec představit? Umíme pořádně docenit - že svět existuje, přestože vůbec nemusel být? Umíme ještě žasnout nad tím, že z Boží milosti jsme - přestože jsme být vůbec nemuseli? Umíme se z toho radovat a děkovat za to Stvořiteli?

2) Bůh tvoří svět svrchovaně a lehce

Za druhé: Bůh tvoří tento svět s lehkostí. *I řekl Bůh: "Bud' světlo!" A bylo světlo.* (Gn 1:3) Celkem desetkrát se v tomto oddíle opakuje, že *Bůh řekl*. A že se stalo přesně to, co řekl. Bůh tvořící lehce tento svět - svým slovem... To je obraz Boha, který starověcí lidé neznali. Pohanští bohové bojovali a zabíjeli se a těžce rodili - aby svět mohl vzniknout. Ale náš Bůh nikoli! Hospodin je natolik svrchovaným Pánem, že tvoří zcela lehce a ladně. Jako když král přikazuje svým služebníkům - a oni plní přesně to, co jim přikazuje. Žádná křeč, žádný boj, žádný těžký porod. A se stejnou lehkostí řídí náš svět i nyní.

3) Bůh rozdává místo a úkoly

Za třetí: Bůh dává všemu stvoření své místo a také úkoly. Bůh první den stvoří světlo a oddělí je od tmy. A čtvrtý den stvoří nebeská světla a obsadí jimi nebesa. Dá jim také úkol: Mají svítit a oddělovat den od noci. Druhý den stvoří Bůh moře a oblohu. A pátý den tuto oblohu obsadí ptactvem nebeským a moře obsadí rybami. Prikáže jim, aby se jimi do budoucna zaplnily vody i nebesa. Třetí den Bůh stvoří souš a prikáže jí, aby se zazelenala. A šestý den ji obsadí suchozemskou zvěří a pak také námi, lidmi. A prikáže, aby se zvířata i lidé rozrůstali a naplňovali zem. Každá částka stvoření má své místo a svůj úkol. Také člověk má své úkoly od Stvořitele a svou sféru vlivu. Má se rozrůstat a naplnit zemi. Má moudře vládnout na Zemi. Ale nemá strkat hlavu do nebes, nemá se snažit sesadit Boha z jeho trůnu. Což z lidských dějin známe žel velmi dobře - počínaje bábelskou věží (Gn 11) a konče moderními dějinami.

4) Bůh tvoří krásný a dokonalý svět

Za čtvrté: Bůh tento svět stvořil krásným a dokonalým. Vyplatí se, bratři a sestry, v tomto biblickém oddílu dobře počítat. Sedmička, číslo plnosti a dokonalosti, se totiž objevuje na každém kroku. Tím chce vypravěč jen tak mezi řečí naznačit dokonalost Božího výtvaru. První verš má v hebrejštině 7 slov. Druhý verš má v hebrejštině 14 slov, tedy 2 x 7. Bůh stvoří celý svět v sedmi dnech. Ale také 7 x nám vypravěč sděluje, že Bůh hodnotí své dílo jako dobré. 21 x se v tomto oddíle objevuje slovo „nebesa“ - což je 3 x 7. A stejný počet výskytů má i slovo „země“. A 35 x se v tomto textu vyskytuje slovo Bůh - což je 5 x 7. Nic z toho není náhodné. Máme z dnešního oddílu vyčíst dokonalost a preciznost Boží tvorby, Božích stvořitelských činů. A o tom se nemusíme přesvědčovat jen v laboratořích. Ale třeba také na jaře uprostřed rozkvetlé louky, v létě u rybníku, na podzim v lese, v zimě třeba na sjezdovce.

5) Bůh má radost ze svého díla

Za páté: Bůh má radost z toho, jak tento svět stvořil. On si po právu chváří své dílo: *Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré.* (Gn 1:31) A když z toho má radost on, proč bychom se z toho, co Bůh stvořil, neměli radovat také?

6) Bůh tvoří svět s určitým cílem

Za šesté: Bůh celý vesmír stvořil s určitým záměrem. S určitým cílem: Aby se zde dělo jeho vykoupění, aby svět Boha znal. Aby svět odpovídal na jeho volání. A komunikoval s ním. A žil podle jeho příkazů a dobrých rad. Aby svět byl se svým Stvořitelem v neustálém kontaktu. Že se toto úplně nezdařilo - to není Boží vina, jak uslyšíme ještě mnohokrát z dalších kapitol knihy Genesis. A že za to Bůh umí zemi a především člověka soudit a trestat - to také uslyšíme. Ale že Bůh také milostivě otevře světu možnost návratu do své náruče - to uslyšíme ještě jasněji.

7) Bůh si vyhrazuje čas pro své stvoření

No, a nakonec **za sedmé:** I Bůh odpočine od svého stvořitelského díla. Šest dní je při díle. Ale sedmý den už nic netvoří. Odpočívá od své práce. A kochá se svým stvořením. Vyhrazuje si na své stvoření čas. Což je pro nás vždycky popudem, abychom učinili totéž. Abychom si vyhradili na našeho Stvořitele a Spasitele pravidelný čas. Abychom odpočinuli od naší práce a užívali si jednoho dne jenom s ním.

Bůh je při díle stále

Milí bratři, milé sestry, to ale ještě není všechno! Právě při čtení dnešního oddílu bychom mohli propadnout dojmu, že Bůh stvořil nás i všechno kolem nás. A dál nic. A přitom Ježíš říká: *Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.* (J 5:17) Bůh je stále při díle. A ne jen tehdy, když se dějí nevysvětlitelné věci, které jsme si zvykli nazývat slovem „zázrak“. Bůh pracuje pořád. V tomto směru mě v létě oslovily dvě naše sestry. Když v létě nezapršelo a nezapršelo, říkaly mi - každá jiným způsobem - že bychom se měli, my věřící, sejít a modlit se za déšť. Nevěřící člověk je přesvědčen, že srážky jsou výsledkem kondenzace páry. Tečka. Ale my jsme přesvědčeni, že za tímto procesem stojí Bůh sám. Že on ten proces vymyslel a uvedl do chodu, a že on ten proces také udržuje. Prosit Boha o déšť tedy v žádném případě není naivní, dětské a před-vědecké jednání. Je to součást naší křesťanské víry - že Bůh každého dne, každou vteřinu existence tohoto světa tento svět řídí, vede, drží, podporuje.

Milí bratři, milé sestry, tuto víru v Boží tvoření a svrchované řízení světa musíme znovu nalézat v našich životech. Bude nám dodávat pocit jistoty a klidu - že všechno, úplně všechno se děje buď z Božího popudu, nebo alespoň s Božím svolením. A že Bůh je pořád při díle a jeho tvořitelská moc nikdy nepolevila.

Jednou se jeden kazatel ptal svých farníků: *Co by se stalo, kdyby se Bůh odvrátil od svého stvoření?* Někdo řekl, že by se nestalo nic - protože Bůh přece uvedl do chodu přírodní zákony, které od té doby platí nezávisle na jejich Stvořiteli. Někdo jiný odpověděl, že kdyby se Bůh odvrátil od svého stvoření, lidé by se měli méně rádi mezi sebou. Ani jedna odpověď není správná a biblická. Jediná správná odpověď je, že kdyby se Bůh odvrátil od svého stvoření, nic by v tu ránu nebylo. Neplatily by přírodní zákony. Nebyla by žádná láska mezi lidmi, protože by ani lidé nebyli. Svět by v tu ránu zahynul. Je to stejné, jako když se díváte na televizi. Běží tam oblíbený večerníček: Krkonošské pohádky. Trautenberk se zrovna snaží ukrást zvířátkům krmivo na zimu. Vy se na to díváte - a najednou vypnou proud. Televize zhasne. Co se stane? Ukrade nakonec Trautenberk zvířátkům to krmivo? Potrestá ho Krakonoš, nebo nepotrestá? Televize zhasla. Už se nestane nic! Konec příběhu. Není žádný Trautenberk. Není žádný Krakonoš. Nejsou žádná zvířátka. Nejsou žádné Krkonoše. Není nic!

To by se stalo, kdyby Bůh vypnul proud. To by se stalo, kdyby Bůh přestal podporovat tento svět, přestal do něj každíčkou vteřinu svrchovaně a s láskou vstupovat. To by se stalo, kdyby se Bůh odvrátil od svého stvoření.

Závěr: Výzva k vděčnosti

Milí bratři, milé sestry, buďme tedy každý den Bohu vděční. Buďme mu vděční, že nás stvořil. Buďme mu vděční, že celý tento svět stvořil dobře a moudře. A buďme mu vděční, že nás i celé toto stvoření milostivě vede a udržuje při životě. To za nás totiž žádná věda neudělá.

Modleme se: Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa. Vidíme tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil, a s pokorným úžasem se ptáme: Co je člověk, že na něho pamatuješ, co jsme my, že se nás ujímáš? Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! Amen.